

Юридически професии - Португалия

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [pt](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Настоящата страница съдържа преглед на юридическите професии в Португалия.

[Съдии в общите съдилища и съдии в административните и данъчните съдилища](#)

[Прокурори в прокуратурата](#)

[Адвокати](#)

[Юрисконсулти](#)

[Правни консултанти](#)

[Съдебни изпълнители](#)

[Нотариуси](#)

[Длъжностни лица по вписванията](#)

[Съдебни служители](#)

[Медиатори](#)

[Съдебни администратори](#)

[Представители по индустриална собственост](#)

[Организации, които предоставят безплатни правни услуги \(*pro bono*\)](#)

Съдии в общите съдилища и съдии в административните и данъчните съдилища

Според португалската Конституция съдиите са част от независим държавен орган — съдилищата.

Подчинени единствено на закона, съдиите раздават правосъдие от името на народа.

Нормативната уредба относно съдиите в общите съдилища се съдържа в Конституцията и Статута на съдиите в общите съдилища (*Estatuto dos Magistrados Judiciais*). В съответствие с йерархията на съответните съдилища съществуват три вида съдии в общите съдилища:

- съдии във Върховния съд (*Supremo Tribunal de Justiça*), наричани *Conselheiros*;
- съдии в апелативните съдилища (*Tribunais das Relações*), наричани *Desembargadores*;
- съдии в първоинстанционните съдилища, наричани *Juízes de Direito*.

Нормативната уредба относно съдиите в административните и данъчните съдилища се съдържа в Конституцията и Статута на административните и данъчните съдилища (*Estatuto dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) и субсидиарно в Статута на съдиите в общите съдилища (*Estatuto dos Magistrados Judiciais*). В съответствие с йерархията на съответните съдилища съществуват три вида съдии в административните и данъчните съдилища:

- съдии във Върховния административен съд (*Supremo Tribunal Administrativo*), наричани *Conselheiros*;
- съдии в централните административни съдилища, наричани *Desembargadores*;
- съдии в окръжните административни и данъчни съдилища, наричани *Juízes de Direito*.

Достъпът до професията на съдия е процес, състоящ се от три етапа — открит конкурс, теоретичен и практически курс на обучение в Центъра за съдебни науки (*Centro de Estudos Judiciários*) и стаж. Лицата, успешно преминали през всички три етапа, се назначават като *Juízes de Direito*.

Съдиите продължават да се обучават през цялата си кариера.

Висшият съдебен съвет (*Conselho Superior da Magistratura*) извършва редовни проверки на първоинстанционните съдилища, а Висшият съвет на административните и данъчните съдилища (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) има същите функции спрямо съдиите в тези съдилища. След всяка проверка съдиите се класират според техните качества в категориите „отличен“, „много добър“, „добър“, „задоволителен“ и „незадоволителен“. Класирането на съдия като „незадоволителен“ води до отстраняването му от длъжност и започването на разследване за професионална непригодност.

За назначаването, разпределянето, преместването, повишаването в длъжност и предприемането на дисциплинарни мерки спрямо съдиите в общите съдилища и съдиите в административните и данъчните съдилища са компетентни съответно Висшият съдебен съвет и Висшият съвет на административните и данъчните съдилища.

За да се гарантира независимостта и безпристрастността на съдиите, Конституцията предвижда, че практикуващите съдии не могат да изпълняват други функции, независимо дали са публични или частни, с изключение на безвъзмездна преподавателска или научна дейност в областта на правото. Съдиите могат да бъдат премествани, временно отстранявани от длъжност, пенсионирани или освобождавани от длъжност само в случаите, предвидени в закона. Те не могат да бъдат подвеждани под отговорност за взетите от тях решения, освен ако законът не предвижда изключения.

Прокурори в прокуратурата (*Ministério Público*)

Прокурорите в прокуратурата са компетентни да представляват държавата, да водят наказателното преследване и да защитават съществуващия правен ред и определените от закона интереси. Прокурорите имат собствен статут и са независими според предвиденото в закона.

Достъпът до професията на прокурор става с открит конкурс, който се състои от проверка на знанията, оценка на автобиографията и психологически тест за подбор, които се провеждат в Центъра за съдебни науки (*Centro de Estudos Judiciários*).

Допуснатите кандидати се назначават като стажанти (*auditores de justiça*). След успешното завършване на теоретичното и практическото обучение в Центъра за съдебни науки те се назначават като младши прокурори стажанти.

Кариерата на прокурора се състои от пет нива, подредени в низходящ йерархичен ред:

- главен прокурор (*Procurador-Geral da República*);
- заместник-главен прокурор (*Vice-Procurador-Geral da República*);
- старши прокурор (*Procurador-Geral Adjunto*);
- прокурор (*Procurador da República*);

- младши прокурор (*Procurador da República Adjunto*).

Главната прокуратура (*Procuradoria-Geral da República*) е най-висшият орган в прокуратурата и тя се ръководи от главния прокурор. Тя включва също така Висшият съвет на прокуратурата (*Conselho Superior do Ministério Público*), Консултативния съвет, служебни юридически съветници и административни служби.

Висшият съвет на прокуратурата е компетентен за назначаването, разпределянето, преместването, повишаването в длъжност и предприемането на дисциплинарни мерки спрямо прокурорите.

Адвокати (*Advogados*)

Адвокатите са юристи, които, след като бъдат вписани в Адвокатската колегия, осигуряват процесуално представителство и предоставят правни съвети, състоящи се в тълкуването и прилагането на правните норми по искане на трето лице.

За да упражняват професията, адвокатите в Португалия трябва да се впишат в Адвокатската колегия (*Ordem dos Advogados*).

За да имат достъп до професията е необходимо:

- да имат португалска диплома по право или чуждестранна диплома по право, която е призната от Португалия за еквивалентна или за диплома от същото ниво;
- да преминат успешно осемнадесетмесечен стаж, който включва две фази на обучение: фаза на шестмесечно начално обучение и фаза на дванадесетмесечно допълнително обучение;
- да положат успешно писмения и устния изпит на Адвокатската колегия.

Чуждите граждани, които са получили дипломата си по право в Португалия, могат да се впишат в португалската Адвокатска колегия по същия начин като португалските граждани, при условие че държавата, чиито граждани са, предоставя същите права на португалските граждани.

Адвокатите от държавите — членки на ЕС, които искат да се установят за постоянно, за да практикуват в Португалия под професионалното звание, придобито в държавата им на произход, трябва да се впишат в Адвокатската колегия. В такива случаи те могат да осигуряват процесуално представителство в съда само под ръководството на адвокат, който е вписан в Адвокатската колегия. Ако искат да практикуват като адвокати със същите права и задължения като португалските адвокати, те трябва да се впишат в Адвокатската колегия и да положат успешно писмен и устен изпит за проверка на знанията на португалски език.

Адвокатската колегия е публичното сдружение, което представлява юристите, практикуващи професията на адвокат, в съответствие с устава на сдружението. Колегията е компетентна по-специално да осигурява достъп до правото, да регламентира упражняването на професията на адвокат, единствена да предприема дисциплинарни мерки спрямо адвокатите и стажант-адвокатите, да защитава социалната роля, достойнството и престижа на адвокатската професия и да насърчава достъпа до знанията и прилагането на закона.

Юрисконсулти (*Consultores jurídicos*)

В португалската правна система не се прави разграничение между адвокати и юрисконсулти.

Правни консултанти (*Solicitadores*)

Правните консултанти упражняват свободна професия, като предоставят на клиентите си правни съвети и действат като процесуални представители в съда в рамките на ограниченията, наложени от техния статут и процесуалното законодателство. Те могат да представляват страните в съда, когато процесуалното представителство от адвокат (*advogado*) не е задължително.

Правните консултанти могат да действат като процесуални представители на гражданите и предприятията извън съда, например пред данъчната администрация, нотариалните кантори, службите по вписванията и органите на публичната администрация.

За да имат достъп до професията е необходимо:

- да имат диплома по право и да не са вписани в Адвокатската колегия или да имат диплома на правен консултант, които трябва да са признати и в двата случая. Гражданите на други държави — членки на ЕС, трябва да имат академичните и професионални квалификации, които се изискват по закон за упражняването на професията в съответната им държава на произход;
- да преминат успешно стаж с продължителност между 12 и 18 месеца;
- да имат подходящи препоръки, получени по време на стажа и предоставени от наставника и от стажантските центрове, и да положат успешно национален изпит, изготвен в съответствие с приложимите правила.

Юристите от друга държава — членка на ЕС или на Европейското икономическо пространство, могат да се впишат в Колегиума на правните консултанти (*Colégio dos Solicitadores*) в съответствие със Закон № 9/2009 от 4 март 2009 г., изменен със Закон № 41/2012 от 28 август 2012 г. и Закон № 25/2014 от 2 май 2014 г.

Колегията на правните консултанти и съдебните изпълнители (*Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução*) е публичното сдружение, което представлява тези правни специалисти. Тя е компетентна по-специално да предприема дисциплинарни мерки спрямо членовете си и да дава становища по законодателните проекти в нейната сфера на компетентност.

Повече информация може да намерите на <http://www.osae.pt/>.

Съдебни изпълнители (*Agentes de execução*)

Съдебните изпълнители са юристи, на които са предоставени правомощия на национално равнище да предприемат действия за изпълнение на актовете в рамките на гражданския изпълнителен процес. При изпълнението на своите задължения те са независими и безпристрастни и не представляват никоя от страните, като са компетентни да извършват всички формалности по принудителното изпълнение, включително запори, възбрани, връчване на документи и известия и продажба на запорирано/възбранено имущество. В някои случаи функциите им може да се изпълняват от съдебен служител.

Съдебните изпълнители се назначават от взискателя или от съда.

Съдебните изпълнители трябва да имат диплома на правен консултант или диплома по право и:

- да са португалски граждани;
- да не попадат под нито едно от ограниченията, определени в уставите на Колегията на правните консултанти и съдебните изпълнители или на Адвокатската колегия;
- през последните десет години да не са били включени в предвидения от закона официален публичен списък на длъжниците;
- да са преминали успешно стажа за съдебен изпълнител;
- след като са работили повече от три години като съдебни изпълнители, да са положили успешно изпит и да са получили положително становище от Комисията, отговаряща за съдебните служители (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares de Justiça*);
- в срок от три години след успешното преминаване на стажа да се впишат в съответното професионално сдружение;
- да разполагат с изискваните минимални ИТ структури и ресурси, както е предвидено в наредба, приета от общото събрание.

Колегията на правните консултанти и съдебните изпълнители и Специализираната колегия на съдебните изпълнители (*Colégio de Especialidade dos Agentes de Execução*) са органите, компетентни за регулирането на професията.

Комисията, отговаряща за съдебните служители — независим орган от Колегията на правните консултанти и съдебните изпълнители — е компетентна за надзора и предприемането на дисциплинарни мерки спрямо съдебните изпълнители.

Повече информация може да намерите на следните уебсайтове: <http://www.osae.pt/> и <http://www.caaj-mj.pt/>.

Нотариуси (*Notários*)

Нотариусите са специализирани юристи, оправомощени да извършват правни действия в особен юридически контекст, тъй като те имат основна роля в международната и вътрешната търговия.

Нотариусите имат правомощия:

- да съставят частноправни договори и да съветват страните, при спазване на задължението за лоялно отношение към всяка от тях. При съставянето на официални документи нотариусът е отговорен за законосъобразността на тези документи и за изразеното правно становище. Той е длъжен да уведоми страните за значението и последиците на задълженията, които те възнамеряват да поемат;
- да изповядват правните сделки, сключени пред тях. Актът може да бъде вписан направо в официалните регистри или, ако една от страните не изпълни своите задължения, той може да бъде изпълнен принудително, без намесата на съдия;
- да изпълняват функциите на арбитри, безпристрастно и при пълно спазване на закона, за да могат страните да постигнат съгласие;
- да изготвят документите в производствата по опис на имущество и условията на тези производства, освен по въпроси, които поради своето естество или своята правна или фактическа сложност не могат да се решават в такова производство, а трябва да се решават от съдията в районния съд (*tribunal de comarca*), в чийто съдебен район се намира нотариалната кантора, в която е започнало производството (правомощие, предоставено на нотариусите в Закон № 2/2013 от 5 март 2013 г., с който се приема правната уредба на производствата по опис на имущество, като по този начин се създава система на споделена компетентност).

С реформата на професията на нотариус и произтичащото от нея приватизиране на сектора нотариусите изпълняват двойна роля: те едновременно изпълняват публичноправна функция и упражняват свободна професия, но повече не се считат за държавни служители.

Поради статута им на лица, изпълняващи публичноправна функция, нотариусите подлежат на надзор от страна на Министерството на правосъдието, което има дисциплинарни и регулаторни правомощия спрямо тях. Предвид на новия аспект в статута на нотариусите, свързан с упражняването на свободна професия, от 2006 г. насам Нотариалната камара регулира нотариалната дейност в партньорство с Министерството на правосъдието, като гарантира, че нотариусите спазват принципите на професионалната етика, присъщи на професията, и изпълняват възложените им функции в обществен интерес, без това да засяга правото на намеса на Министерството на правосъдието, което, предвид на естеството на професията, му е предоставено по закон.

Длъжностни лица по вписванията (*Conservadores*)

Длъжностните лица по вписванията са държавни служители, които са компетентни за вписването и оповестяването на правни действия и факти, свързани с недвижимо имущество, с движими вещи, които подлежат на вписване, с търговска дейност и със събития в живота на гражданите. Тяхната функция се състои основно в това да извършват проверки за законосъобразност на горепосочените и на свързаните с тях документи съгласно законовите разпоредби и да гарантират, че правата, съдържащи се в документите, удостоверяващи обстоятелствата, които се вписват, са правилно определени и са в съответствие със законното изискване за вписване и оповестяване, като по този начин могат да решат дали да впишат или не съответното правно действие или факт в регистъра.

В зависимост от правната материя, предмет на техните функции, длъжностните лица по вписванията могат да бъдат:

- **длъжностни лица по гражданското състояние (*conservadores do registo civil*)**, чиито функции са свързани с определянето и оповестяването на правни факти и действия, свързани с живота на физическите лица. Тяхната компетентност включва вписването на актове, като удостоверения за раждане, брак, смърт, осиновяване и установяване на майчинство/бащинство, организирането на производства, като тези свързани с развода и раздялата по взаимно съгласие, и издаването на удостоверения и копия от вписани документи;
- **длъжностни лица по вписванията в кадастъра и имотния регистър (*conservadores do registo predial*)**, които оповестяват правния статут на земята и на недвижимите имоти с оглед на правната сигурност на сделките с недвижими имоти;
- **длъжностни лица по вписванията в регистъра на превозните средства (*conservadores do registo de veículos*)**, чиито функции са свързани с оповестяването на права върху движими вещи, които трябва да бъдат вписани (моторни превозни средства, кораби и самолети), и с оповестяването на правното положение на моторни превозни средства и ремаркета с оглед на правната сигурност на сделките;
- **длъжностни лица по вписванията в търговския регистър (*conservadores do registo comercial*)**, които оповестяват правното положение на едноличните търговци, търговските дружества, гражданските дружества с търговска форма, едноличните дружества с ограничена отговорност и други субекти, които трябва да се впишат в търговския регистър с оглед на правната сигурност на сделките.

За достъп до професията се изисква португалска диплома по право или равностойна академична квалификация, както и успешното полагане на изпити за правоспособност, преминаването на допълнителен шестмесечен курс на университетско обучение с акцент върху правните дисциплини, свързани с вписването, необходими за упражняването на дейността, и преминаването на едногодишен стаж, последван от открит конкурс. Кандидатите се оценяват на всеки етап от този процес и могат да бъдат изключени от него, ако не са се справили успешно. Процесът протича под формата на открит конкурс, провеждан от Института за регистрите и нотариалната дейност (*Instituto dos Registos e do Notariado*).

Институтът за регистрите и нотариалната дейност отговаря за ръководството, координирането, подпомагането, оценката и упражняването на надзор върху дейността на службите по вписване.

Съдебни служители (*Oficiais de Justiça*)

Съдебните служители са група служители — част от правосъдните служители (*funcionário de justiça*), чиято специфична черта са, наред с другите им функции, функциите им в съда и в прокуратурата. Понятието „правосъден служител“ обаче обхваща и ИТ специалистите, административния, техническия и помощния персонал и работниците по поддръжката.

Достъпът до професията на съдебен служител става чрез назначаване на длъжност помощник чиновник (*escrivão auxiliar*) и помощник правен чиновник (*técnico de justiça auxiliar*), които представляват първото йерархично стъпало на кариерата съответно в съда и в прокуратурата. Достъп имат лицата, които са завършили курс на професионално обучение и са одобрени чрез процедура за прием.

Професията на правосъдните служители е уредена в специален статут (*Estatuto dos Funcionários de Justiça*) със Законодателен указ № 343/1999 от 26 август 1999 г. Изпълнението на техните функции има важна роля за международното съдебно сътрудничество, особено за прилагането на европейските директиви и регламенти.

Главна дирекция „Правораздаване“ (*Direção-Geral da Administração da Justiça*) е органът на Министерството на правосъдието, който отговаря за наемането, управлението и административното обслужване на правосъдните служители.

Съветът на съдебните служители (*Conselho dos Oficiais de Justiça*) е органът, отговарящ за оценката на професионалните качества на съдебните служители и за предприемането на дисциплинарни мерки спрямо тях.

Медиатори (*Mediadores*)

В член 2, буква b) от Закон № 29/2013 от 19 април 2013 г. медиаторът се определя като „(...) безпристрастна и независима трета страна, без правомощия да налага изпълнение на страните, предмет на медиация, която им помага да постигнат окончателно споразумение по отношение на предмета на спора“. С този закон се уреждат също така статутът на медиаторите, които осъществяват дейност в Португалия, и вписването им в списъците на всяка от публичните системи за медиация. Това става чрез процедура за подбор, установена в правилника, одобрен с Указ (*Portaria*) № 282/2010 от 25 май 2010 г.

Дейността на медиатора е от голямо значение, тъй като помагайки на страните да постигнат съгласие, той допринася за запазването, а в някои случаи и за възстановяването на социалния мир. В Португалия съществуват специализирани медиатори, които се занимават с медиация по семейни, трудови и наказателни дела. Не съществуват НПО, които да работят в областта на медиацията, но съществуват частни сдружения, които предоставят услуги по медиация и обучение за медиатори.

Няма национален етичен кодекс на медиаторите, но Законът за медиацията, посочен по-горе, съдържа глава относно правата и задълженията на медиаторите, които трябва да осъществяват дейността си в съответствие с принципите на Европейския кодекс за поведение за медиатори — неразделна част от обучението им.

Дейността на медиаторите се контролира от публичната система за медиация, разделена на три части: граждански, трудови и наказателни дела. Всяка част от публичната система за медиация се управлява от публичен орган, който е определен в съответния устав.

В Португалия не съществува публичен орган за обучение на медиаторите, които се обучават от частни организации, сертифицирани от Главна дирекция „Правосъдна политика“ (*Direção Geral da Política de Justiça*) по силата на Указ № 345 /2013 от 27 ноември 2013 г., като се отделя особено внимание на зачитането на рамката за качество.

Главна дирекция „Правосъдна политика“ — субектът, който управлява публичните системи за медиация чрез своята Служба за алтернативно решаване на спорове (*Gabinete de Resolução Alternativa de Litígios*) — не предоставя информация относно намирането на медиатор, но поддържа списъци с имената на медиатори, в които те могат да се впишат, като участват в процедурата за подбор, установена в правилника, одобрен с Указ № 282/2010 от 25 май 2010 г.

Повече информация може да намерите на следния адрес: <http://www.dgpj.mj.pt/>.

Съдебни администратори (*Administradores Judiciais*)

Съдебните администратори отговарят за надзора и координирането на правните действия, които са част от специалната процедура по оздравяване (*processo especial de revitalização*) на предприятията, както и за управлението или осребряването на масата на несъстоятелността в производствата по несъстоятелност, и извършват всички правни действия, възложени им съгласно техния статут или по закон. В зависимост от функциите, които ще изпълнява по време на производството, съдебният администратор се назначава като временен съдебен администратор, синдик или доверено лице.

Статутът на съдебния администратор се урежда в Закон № 22/2013 от 26 февруари 2013 г.

Съдебният администратор трябва:

- а) да има диплома и професионален опит, подходящи за упражняването на дейността;
- б) да премине успешно шестмесечен професионален стаж в тази област;
- в) да положи успешно специално организиран приеман изпит за оценка на знанията, придобити по време на професионалния стаж;
- г) да не се намира в положение, което е несъвместимо с упражняването на дейността;
- д) да е годен да упражнява дейността на съдебен администратор.

Комисията, отговаряща за съдебните служители (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares da Justiça*), е субектът, който отговаря за назначаването на съдебните администратори като такива и контролира изпълнението на техните функции.

Представители по индустриална собственост (*Agente Oficial da Propriedade Industrial*)

Представителите по индустриална собственост са специалисти в областта на индустриалната собственост, към които дружествата и физическите лица могат да се обърнат, за да им помогнат да защитят своите права и интереси.

Представители по индустриална собственост са лицата, на които Националният институт по индустриална собственост (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*) признава правото да извършват действия по отношение на индустриалната собственост от името и в интереса на своите клиенти, без да е необходимо да представят пълномощно.

Упражняването на професията на представител по индустриална собственост към Националния институт по индустриална собственост е нормативно уредено със Законодателен указ № 15/95 от 24 януари 1995 г.

Организации, които предоставят безплатни правни услуги (*pro bono*)

Министерството на правосъдието, съвместно с Адвокатската колегия и органите на местната власт, осигурява наличието навсякъде в Португалия на служби за правни съвети (*Gabinetes de Consulta Jurídica*), където гражданите могат да получат безплатни правни съвети от юристи. Списък с тези служби, както и съответните данни за връзка, са достъпни онлайн, включително на уебсайта на Главна дирекция „Правосъдна политика“ (<http://www.dgpj.mj.pt/>).

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница. Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Последна актуализация: 20/10/2016